

דפייגור

יום ד', י"ב בניסן תשפ"ב, 13.4.2022, גיליון מס' 5021

חג שמח

צילום: יוליה איריס, יצחק בוצר

1. אישור מועמדות לחברות

מיכל שמיר ממליצה על שתי המועמדות.
(פרוט ב"נעים להכיר")

2. שיוך דירות ביגור: הבחירה בין שתי החלופות

עו"ד רותם ליכטנשטיין (יועץ צוות השיוך): היה לנו תהליך ארוך עם הפסקה ארוכה, שהוכרע לטובת השיוך. נקבע מראש, שאם תתקבל החלטה על ביצוע שיוך, תעלה להכרעה השאלה לגבי החלופות. הרוב שקיבל את הכרעת השיוך היה גדול מספיק, כדי לאפשר שההכרעה לגבי החלופה של שיוך ישיר תתקבל ברוב רגיל.

לחלופת האגודה נדרש רוב מיוחס של 66% מבין החברים, על פי דרישת מנהל מקרקעי ישראל.

הצגנו פעמיים, בזום ובלייב, את שתי החלופות והסברנו את ההבדלים העיקריים. אפרט בקיצור.

שיוך ישיר - כל חבר בעל זכות חכירה מול ראשות מקרקעי ישראל.

חלופת האגודה - כל חבר בעל זכות חכירה, שהיא "חכירת משנה", מול הקיבוץ.

שיוך ישיר - כל חבר משלם 33% מערך הקרקע. חבר ותיק יכול לדחות את מרבית התשלום.

חלופת האגודה - החבר נדרש לשלם כאן ועכשיו עבור הזכויות, אבל במקרה של חבר ותיק, רק כחצי ממה שהיה משלם בחלופה הישירה.

לגבי מגרשים עתידיים, הקיבוץ נדרש לגייס סכומים גדולים יותר, כי צריך להוון כאן ועכשיו.

חלופת האגודה נמצאת תחת ביקורת במועצת מקרקעי ישראל, ופרושה עליה עננת חוסר ודאות.

המשך התהליך ידרוש החלטות לא פשוטות ומורכבות בשתי החלופות.

ישראל סלע: בשיוך הישיר, במקרים בהם הקיבוץ נאלץ לשלם עבור מגרשים לא מאויישים, כשהחבר לא יכול או לא רוצה לשלם, האם הקיבוץ הופך להיות הבעלים של אותם המגרשים?

עו"ד ליכטנשטיין: הסיטואציה הזאת היא רק אחת מהשאלות שהקיבוץ נדרש להחליט לגביהן. בשתי החלופות הקיבוץ לא הופך לבעלים הוא רק חוכר, המאפשר לחברים לחכור מהמנהל (בשיוך הישיר) או לחכור ממנו בחלופת האגודה.

האם קיימת דיפרנציאציה בין לוחות הזמנים של כל בית אב?

עו"ד ליכטנשטיין: בשתי החלופות מבחינת המנהל אנחנו

גוף אחיד, המחוייב בכללים ובהוראות לא פשוטות ולא נוחות. יש מידה של גמישות לגבי החברים הוותיקים. בעבר היתה יותר דיפרנציאציה. במרבית הקיבוצים היום המהלך הוא אחוד. כולם משייכים. מן הסתם יהיו יוצאי דופן, כשנגיע לשם נדון בזה.

מה קורה בסיום תקופת החכירה?

עו"ד ליכטנשטיין: בחלופת האגודה הסכם החכירה הוא ל-49 שנים, אינני יודע מה בדיוק יקרה אחריהן. בחלופה הישירה ההסכם הוא ל-98 שנים. גם כאן אינני יודע. עד היום המדינה ניסתה במרבית המקרים לעשות חוזי המשך ולהעביר את הבעלות לדיירים.

בחלופה הישירה, האם התשלום שנדחה צמוד למדד ונושא ריבית?

עו"ד ליכטנשטיין: לחברים הוותיקים ישנם שני מסלולי דחייה.

"תשלום נדחה" - השיוך משולם רק עם מכירת הנכס, הסכום צמוד למדד ונושא ריבית.

"שומה נדחית" - תשלום מיידי של 3.75% מערך הקרקע, ואת השאר דוחים. עם המכירה החדשה תחושב השומה מחדש, ויושלם תשלום 33% שלא שולם עדיין.

גבי קרדוש: מה משמעות השיוך לשטחים הציבוריים?

עו"ד ליכטנשטיין: הסכם השיוך נוגע לחלקות פרטיות ולא לשטחים הציבוריים. הקיבוץ לא משלם עבורן וישנן החלטות מנהל בעניין הזה שהקיבוץ כפוף להן. זה לא אומר שהמנהל לא יכול להתערב, להציע או להמליץ במקרים קונקרטיים. כללית, אין הבדל מהותי בין שתי החלופות.

הלל לויתן: מה פרש "לקיבוץ יש יותר זכויות" בחלופת האגודה. האם זה יאפשר לעצור "מפלצות ארכיטקטוניות"?

עו"ד ליכטנשטיין: בשתי החלופות מנגנונים פנימיים. גייע היום שנעסוק בתקנון שיוך, והדברים דומים בשתי החלופות. כנ"ל לגבי אופי הבנייה. השוני הוא יותר משפטי. חלופת האגודה נותנת לקיבוץ קצת יותר משקל. בסוף זה ייקבע על ידי האנשים בשטח, האם יצליחו לקיים שכנות טובה ומתחשבת.

אביהו קול: ביקשתי שיופיעו כאן נציגי חברים שעשו את התהליך ויספרו על שתי השיטות. אני חוזר על בקשתי. לגבי שתי החלופות, אני מבקש לדעת כמה זה עולה ליגור, ומה המקורות לתשלום הזה. אני מציע לא למהר בהצבעה.

יורם ברנע: האם חלופת האגודה מאפשרת שיוך ישיר לחברים המבקשים זאת?

עו"ד ליכטנשטיין: התשובה היא "לא", ההחלטה שתקבל מחייבת את כולם.

אבשלום שוחר: אין מספיק מידע לציבור. החומר על לוח המודעות אמנם ברור, אבל אני לא יכול לעמוד ולקרוא. אין מספיק שיתוף של הציבור הרחב. קורים אירועים דרמטיים סביב תהליכי השיוך בקיבוצים, שאנחנו צריכים לדעת עליהם ולא יודעים מספיק. קשה לעבור מחלופה לחלופה אחרי שהתקבלה החלטה.

עו"ד ליכטנשטיין: אני ביגור פעם חמישית, כולל ערבים שכללנו פאנלים. הדברים דוברו, צולמו וחולקו. התאמצנו שהיידוע יהיה בדיוק במינון הנכון. נכון שהיו קיבוצים מעטים שעברו משיוך ישיר ועברו באמצע העשור הקודם לחלופת האגודה, אבל היו גם קיבוצים שעשו מהלך הפוך. בזמן האחרון, בגלל העננה שתיארתי מעל חלופת האגודה, מרבית הקיבוצים בחרו בשיוך ישיר. כרגע נמצאים כ-80 קיבוצים במעבר לשיוך ישיר, ושישים שעוברים לחלופת האגודה.

אודי קינן: הדפים חולקו בתאי הדואר, היו על המדף ליד, וגם על לוח המודעות ובאתר האינטרנט. האסיפות והפגישות שודרו בערוץ יגור, כל מי מבקש יכול לקבל את החומרים האלה ישיר לנייד.

ישראל סלע: כל המידע נמסר לציבור שוב ושוב. היה צריך לקרוא. לגבי מועד סיום החכירה, אני מניח שבגמר תקופת החכירה מנהל מקרקעי ישראל ידרוש מאיתנו תשלום נוסף עבור המשך החכירה. הבדל של 50 שנה בין תקופות החכירה בשתי החלופות הוא משמעותי.

יואב שמשי: אם כולם היו קוראים את הדפים כמו ישראל, היו פחות שאלות ופחות בלבול. ניסינו כל דרך להביא את המידע לציבור. מדובר בנושא מסובך. מרוב עצים קשה לראות את היער. בקבוצת הפייסבוק שלי, שמפרסמת ודנה בנושא הזה, 370 משתתפים, מתוכם 330 חברי יגור. מפורסם בה כל המידע בצורה שקופה. יש הרבה אי ודאות. מדובר בהחלטה בתנאי אי ודאות מסויימים. כל חבר שלא מבין או לא יודע יכול לקרוא ויכול לשאול. בצוות השיוך דנו בכל זה שנתיים, ואין המלצה פה אחד. לדעתי ולדעת חברים נוספים, השיוך הישיר נכון ליגור היום. בין היתר, גם בגלל תקופת החכירה הארוכה. חשוב שכולם יקראו את הדפים לפני ההצבעה. אין מה למשוך את התהליך. החברים לא ממש באים לאסיפות. הזמן לא פועל לטובתנו. לא נרוויח בעוד זמן לימוד לציבור. הזמן ניתן והלימוד התקיים למי שרצה. אני לא יודע מה עוד ניתן לעשות כדי ללמוד ולהסביר את הנושא לציבור.

עינת קרדוש: הקבוצה של יואב זה חברה צעירים. הם לא מבינים שיש פער של דור בין היכולת שלהם להשתמש במידע בנייד לבין הצורך של המבוגרים לדפדף שוב ושוב בדפי הנייר. יואב התייחס לנקודה מספר 6. מסתבר שיש מידע חדש ורק מי שבקבוצה יודע, "במצב של חלופה ישירה, אם יש מישהו בבניין, המשלם את התשלום במלואו, כל חברי הבניין צריכים לשלם את התשלום במלואו". זה דבר מאוד משמעותי! אבל רק מי שבקבוצה יודע. עולה שם המון מידע שחברים לא יודעים. חייבים לאפשר נגישות.

אריאלה וולק: גם אני בשכבת הגיל הוותיקה. אמנם הצבעתי נגד השיוך. משהוחלט ברוב גדול לשיוך, צריך להתקדם ולא להוסיף עוד אסיפה ועוד אסיפה. הדף שחולק היה מאוד ענייני מרוכז וממוקד. עבורי הוא היה ברור ומובן. אם מישהו לא מבין, יש כתובת את מי לשאול. לא צריך לשבת ולחכות לאסיפה. אי אפשר להיכנס לכיס של כל אחד. אני בעד החלופה הישירה. היא נראית לי מנומקת ומוסברת היטב. אחת הבעיות אצל החברים המבוגרים, וגם אצל חלק מהצעירים, שאנחנו רגילים שהקיבוץ מסדר לנו את כל העניינים. לעבור למצב שבו כל חבר פועל מול המנהל זה שינוי גדול. אם נחליט על שיוך ישיר, נצטרך להעמיד לרשות החברים ליווי והדרכה, כשירות שיגור נותנת. אותו פרויקטור שיוביל את המהלך יצטרך לשבת עם החברים ולעזור להם.

עינת קרדוש: הרבה מידע נמצא בדיווחים מקיבוצים אחרים במדיה וברשתות החברתיות. למשל באתר "דברים שקיבוצניקים יודעים", בן העלה תלונה שאבא שלו לא הסכים לשלם עבור הדירה, ופתאום מבקשים ממנו (מהאבא) שכר דירה. הדברים מתבררים לאט לאט, מקיבוץ לקיבוץ, תוך כדי תהליך.

גבי קרדוש: המון דברים אמנם לא ברורים, בשתי החלופות. אנחנו צריכים לחשוב יותר רחב. בשכונת המשתלה נבנו צמודי קרקע. שכונת הלול החדשה כבר נבנתה בשתי קומות. לפני שלושה ימים התקיים דיון על שכונת הבריכה. האדריכל הציע 4 חלופות, והמסר היה "נבנה מה שאתם רוצים". החלופה הרביעית הציעה ריכוז וציפוף המגורים, כדי להגדיל את השטחים הפתוחים. אנו נמצאים בבעיה קשה. לשכונת הלול החדשה שבה קיבלו תמיכה של 300 אלף ש"ח לתשתיות נכנסו אנשים בעלי יכולות כלכליות גבוהות. בשכונת הבלוקונים, כשהסתיימה ההרשמה, נכנסו מי שהיו במקום 80 בתור, כי לרבים לא היה את הכסף. בשנת המאה אני מקווה שנישאר קהילה ייחודית ושוויונית, ולא נהפוך לעוד ישוב קהילתי. בשנתיים האחרונות נערכת הגרלה במדינה ל-30 אלף דירות, כדי להקל על זוגות צעירים. נרשמו 100 אלף משפחות. ביגור הגיטרפיקציה כבר קורית ("העשירים" קונים את הבתים, אלה שידם לא משגת נשארים מאחור). צריך לבנות לגובה

ולאפשר רכישת דירות ב-1.5 מיליון ש"ח, לעומת עלות של 2.5-3 מיליון ש"ח לדירות צמודי קרקע. הדבר אפשרי וקריטי לקיבוצים רבים. אם נכניס בשכונת הבריכה לצד צמודי הקרקע, בנינים גבוהים יותר, נוכל להוסיף עשרות יחידות דיור לשכונה.

ספי בארי: אני חוזר ומבקש מחברים לדבר לגוף הנושא, קרי הבחירה בין החלופות.

יורם ברנע: תומך בדברי אריאלה וולק, שתקופת הגנת חלפה. אני בעד השיוך הישיר. אנחנו צריכים להתקדם לכיוון ישוב קהילתי ולחלק בינינו את כל הנכסים, לא אכפת לי שיגור תהיה שכונה של נשר. כנראה שזה מה שהצעירים רצו. המבוגרים רק צריכים לשים לב שלא רומסים אותם כמו בממ"דים. אני מתנגד לחלופה האגודה, כדי שהדירה שלי תהיה בטאבו ולא של הקיבוץ. לחבר לא תהיה בעיה לגייס את הכסף על ידי "משכנתא הפוכה" בבנק. רוב הכסף יוחזר כשנממש, או כשהיורשים יממשו את הנכס. אנחנו לא צריכים לרכוש בתים, אלא רק לשלם את המס. אם המנהל לא אוהב את חלופת האגודה, לא צריך להסתבך בזה. בחלופת האגודה יהיה הרבה יותר קשה לממש את הנכס, כי יהיו התניות של הקיבוץ והקהילה. בנוסף, בחלופת האגודה הקיבוץ יוכל לגזור קופון מהעברה/מכירה של הנכסים מדייר לדייר, וגם לזה אני מתנגד. השיוך יאפשר לחברים בעלי חוב לשלם את חובם ליגור.

ספי בארי: מה קורה בבתיים משותפים?

עו"ד ליכטנשטיין: נצטרך להגדיר את המגרשים המשותפים. יש כללים ודינים ביחס למגרשים כאלה. כאמור, לחבר ותיק יש אפשרות לתשלום נדחה. בשיוך הישיר, כיוון שבחלק מהמקרים מדובר במגרש משותף וצריך לשלם על הנכס כולו, נוצרת בעיה. עד היום לא נוצרה אופציה לפצל את הבעלות בין הדיירים. קיימת פרוצדורה שלא נעשתה באף קיבוץ, לעשות "רישום בית משותף" ואולי זה פתרון. בינתיים, כל עוד במגרש משותף כולם ותיקים ודוחים, אין בעיה. אם מתגורר חבר חדש, שחייב לשלם ולא לדחות, או חבר ותיק שמתעקש לשלם, כולם צריכים לשלם. אני לא אוהב את זה, אבל זה המצב. נצטרך להתכונן ולהיערך. עד שנגיע לשם, יקרו עוד הרבה דברים, גם כאן וגם בקיבוצים אחרים, ונדע הרבה יותר ממה שאנחנו יודעים היום. המצב הזה נכון גם לסוגיות רבות אחרות. הנחמה היחידה היא שאנחנו מכירים את הבעיה הזאת מראש. גם אם אין לנו פתרון מושלם וקל.

אשמח לעמוד לרשות החברים. יש המון מרכיבים בתהליך שמשתנים ומתגלים תוך כדי תנועה. ביגור התהליך יהיה שונה ומיוחד לעומת קיבוצים אחרים, כי יגור שונה. המון דברים תלויים בהחלטות שיתקבלו והדברים נבנים צעד צעד. אי אפשר לראות ולהבין את הכול מראש.

אודי קינן: בדיון הקודם השבוע אודות השכונה חדשה, בישרתי לדיירי השכונה החדשה, שיצטרכו להפקיד מראש פיקדון של כ-200,000 ש"ח לראשות מקרקעי ישראל כתנאי לקבלת היתר. אם היינו מתקדמים לפני שנתיים-שלוש היינו מצליחים להימנע מזה. זה המחיר של האיטיות. באלונים, המקדימים אותנו בכמה שנים בשיוך, קיבלו שומות שאנחנו רק יכולים לחלום עליהן. מחירי השומות של בתים צמודי קרקע עלו בקרוב למאה אחוז ב-3-4 שנים. המנהל לא לטובתנו, והמדינה פחות ופחות. אנחנו מנסים להסתכל בצורה הוליסטית על הדברים, מבינים את הסיכונים. בכל החלופות יש סיכונים. התמיכה שלי בשיוך הישיר נובעת מכך שיש בו פחות חוסר ודאות מאשר בחלופת האגודה. לגבי קרדוש, אם מגביהים עוף עוד 15-20 שנה, אין לי ספק שנהיה וורסיה על ישוב קהילתי. זו רוח השינוי, יותר פרט ופחות קהילה, עם כל החשיבות של שמירת מה שאפשר מהקהילה. השיוך הוא צעד דרמטי בכיוון הזה. צוות השיוך תומך בשיוך הישיר מכמה טעמים, כאמור חוסר הוודאות שבחלופת האגודה. לקיבוץ חלופת האגודה יקרה הרבה יותר, גם ביחס לדירות הקטנות שלא משייכים, מדובר בעשרות מליונים שיחנקו אותנו להרבה שנים: נתקשה לתמוך כספית בבניית שכונות חדשות ולקדם ממ"דים, כי נצטרך לצבור מזומן. השיוך הישיר, שלא דורש רוב יחסי, יאפשר לנו להגיע להסדר מאוזן, ונכון והוגן עבור הכול, בלי שיחשק אותנו.

בכל מקרה, אפשר כבר לראות דיונים, שייקחו אותנו למקומות מאוד בעייתיים, למשל בנושא האיזונים. צריך שיהיה צוות מאוזן, והשיוך הישיר יאפשר כאן הוגנות וגמישות. ישראל סלע צודק שמבחינת אורך תקופת החכירה יש לשיוך הישיר יתרון.

בשיוך הישיר משרתי המילואים מקבלים הנחה בשומות הקרקע, עד כ-82 אלף ש"ח. בחלופת האגודה לא ניתן לקבל את המענק.

אמנם בחלופת האגודה משלמים פחות, אבל צריך לשלם הכול מראש. היות שהמגרשים הופכים יותר ויותר יקרים, לכן גם בחלופת האגודה הם יקרים מאוד.

בשיוך הישיר לחברים הוותיקים יש אפשרות לשלם מראש רק 3.75% ואת המע"מ וזה הופך את המשימה לקלה יותר מבחינתם. יתכן שבעקבות האיזונים הם לא יידרשו לתוספת כספית כלשהי על מנת לשייך את ביתם.

בכל מקרה, בכל חלופה מחכה לנו דרך ארוכה מאוד, פרצלציה וניסוח הסכמות מורכבות מאוד. נצטרך לדבר ולהסכים. יש לי אמון ביגור שתצליח לעשות את זה בחברות ובזמן סביר.

לגבי קרדוש, אנחנו מטפלים בדיור בר-השגה, על הכוונת המגרש שמתחת לארכיון ובמורד הגבעה.

ספי בארי: התבקשנו לאפשר הצבעה ידנית. כל חבר הרוצה בכך, צריך להגיע בתחילת השבוע ולהירשם במזכירות, כדי שנסיר את שמו מהרשימה האלקטרונית.

מדוע צוות השיוך ממליץ לבחור בחלופת השיוך הישירה

נבחר, שדחיית התשלום אינה מהווה פטור מוחלט ממנו, ועל כל חבר שייבחר למכור את הדירה או יורש שייבחר לעשות כן - יוטל להשלים את הסכום שנדחה. אבל מיידית, מדובר בנטל מימוני קל בהרבה לחבר ותיק מאשר בחלופת האגודה.

תקופת החכירה - חלופת האגודה מציעה כיום לקיבוץ ולחבריו תקופת חכירה של 49 שנה בלבד, בעוד שבחלופה הישירה תקופת החכירה היא 98 שנה. קשה לנבא אילו תשלומים יידרשו בסיום תקופת החכירה (חידוש יובל, מבצעי היוון וכיו"ב), אבל ברור שתקופת חכירה כפולה היא יתרון משמעותי ביותר לחלופה הישירה על פני חלופת האגודה כיום.

הנחות למשרתי מילואים - החלופה ב"ישירה" מאפשרת קבלת הנחות של עשרות אלפי שקלים למשרתי מילואים. הדבר אינו רלבנטי למרבית הציבור, אבל לעשרות רבות של משפחות משרתי מילואים יש בה יתרון. בחלופת האגודה לא מתאפשרות הנחות למשרתי מילואים.

"שליטת הקיבוץ" לאחר שיוך הדירות - בפן הזה, יש הרואים בחלופת האגודה כעדיפה על החלופה הישירה, זאת מאחר והחכירה היא של הקיבוץ שמחכיר את הדירות בחכירת משנה לחברים. יש בכך הגיון ולא ניתן לשלול טיעון זה בעד חלופת האגודה. עם זאת, לדעת הצוות יש להדגיש שני דברים בהקשר זה:

האחד, רבים מן החברים לא רוצים חלופה בה הקיבוץ "שולט" יותר טוב בדירות החברים אלא להיפך - בבחינת "אם כבר שיוך דירות שהחבר משלם עליו - אז שיהיה רשום כנכס על שם החבר בלבד".

השני, הצוות סבור ש"יתרון" זה של חלופת האגודה ניתן ליישום גם בחלופה הישירה (במגבלות הקיימות על זכויות מכירה למשל בתקנון ובהסכמי השיוך) מחד, וכן שעם השנים ממילא "בשטח" ייראו זכויות החברים בשתי השיטות דומות למדי בסופו של יום.

לסיכום - הצוות ממליץ לחברים לבחור בחלופה הישירה. הצוות מאמין שיש לקדם את השיוך במתווה החלופה הישירה, העדיפה ליגור כיום, וקורא לחברים לבחור בחלופה הישירה לשיוך דירות בקלפי.

חברי יגור הכריעו לפני מספר חודשים, ברוב גדול מאוד, שהם רוצים שיוך דירות. כעת, הגיע השלב בו צריכים החברים לבחור באיזו חלופת שיוך הם בוחרים: **החלופה הישירה או חלופת האגודה.**

נציין ששתי החלופות מהוות המשך ישיר להחלטת החברים על שיוך דירות, ושתיהן מהוות דרך אפשרית לקדם את שיוך הדירות ביגור - כל אחת אמנם במתווה שונה, אך שתיהן מהוות "שיוך דירות".

צוות השיוך דן רבות באפשרויות, שמע אנשים רבים שעוסקים בתחום, קיים דיונים ובסופו של יום, לאחר לבטים רבים, **בחר להמליץ לציבור לבחור בחלופה הישירה.**

הנימוקים העיקריים אשר מביאים, לדעת הצוות, להמלצה לחברים לבחור בחלופה הישירה:

ודאות והפחתת סיכון - חלופת האגודה, לדעת הצוות ולדעת רוב העוסקים בתחום, מגלמת בתוכה אי ודאות גדולה יותר. החלטות היישום שלה משתנות מפעם לפעם, והיא סובלת מקשיים, בעיקר מאחר ורשות מקרקעי ישראל "פחות אוהבת" אותה. יש חשש שהיא תעוקר עם הזמן מתוכן מאחר והמלצות הוועדה שהובאו בפני הרשות משנות לרעה, כבר כיום, את תנאי השיוך לפיה באופן משמעותי.

עלויות בראי הקיבוץ - חלופת האגודה תעלה לקיבוץ, כהשקעה ראשונית וכהקדמת מימון, עשרות מיליונים ש"ח, בהערכה זהירה. התשלום לפיה מוטל על הקיבוץ ולא ניתן לדחות אותו. לכן, עם השלמתה יהיה על הקיבוץ לשלם לפחות 15% בתוספת מע"מ מערך כלל המגרשים, לרבות המתוכננים והיחידות הקטנות שאינן לשיוך. מרבית סכום זה אמנם יוטל על החברים בהמשך, אולם מדובר בהקדמת מימון לסכומים כמעט בלתי נתפסים במקרה של יגור. בחלופה הישירה המימון נמוך בהרבה: הן מאחר ורובו מוטל ישירות על החברים, וניתן לדחות את מרבית התשלום במקרה של חבר ותיק והן מאחר והיא אינה מחייבת רכישת היחידות הקטנות שאינן לשיוך.

הקטנת התשלום המידי הנדרש מחבר ותיק - מרבית חברי יגור התקבלו לפני 27.3.2007 לחברות, ולכן הם "חברים ותיקים". חברים אלה יוכלו לדחות בחלופה הישירה את מרבית התשלום ולשלם מיידית סכומים נמוכים בהרבה (פחות מחצי) מאלו שישלמו בחלופת האגודה מיידית.

ישיבת הנהלת קהילה

ישיבה מיום 21.3.2022

נוהל קבלת דירות למועמדים

התקבל בישיבת הנהלת קהילה 21.3.2022.

המזכירות מחליטה, לאור המחסור בדירות משפחה וקיצור תקופת המועמדות של בני משק:

הנוהג שהיה קיים, לפיו הופקעו דירות ממאגר הדירות העומדות למכרז לטובת מועמדים, והעדפת המועמדים בהקצאת דירות על פני חברי קיבוץ הממתינים לדיור - מבוטל.

מועמדים יוכלו לקבל דירות, שלא תהיה להן דרישה במכרז, וזאת על פי:

- א. סדר מועד הכניסה למועמדות.
- ב. מועד הגשת הבקשה למועמדות.
- ג. התחשבות במצב המשפחתי של המועמדים.

1. ערעור על הפקעת דירה למועמד

מוזמנים: **אודי קינן, גלי גורביץ נציג ועדת דירות, ומערערים.** דירה הופקעה ע"י ועדת דירות בהתאם לנוהג של מועמדים במסלול בנים.

המערערים הינם חברים הממתינים זמן רב למכרז דירות וביקשו מהנהלה לשקול הפקעה זאת לאור המצוקה הקיימת ועובדת היותם חברים, ומכאן שקודמים למועמדים.

התקיים דיון תוך הצגת מקרים זהים מהעבר וחוות דעת של עו"ד גיורא מיכאלי.

הוחלט: לבטל את ההפקעה של ועדת דירות.

2. הפקעת דירות למועמדים

עקב שינוי במשך המועמדות משנתיים לשנה, המשליך על ענין הפקעת דירות למועמדים, לפי חוות דעת של גיורא מיכאלי לעניין זה, מוצע נוהל המותאם למצב החדש.

הוחלט: לקבל נוהל חדש במקומו.

כותנות פסים לבש הברן

על הבאת הנוגמ"ש הבריטי ה"ברן קרייר", למכנה המשטרה הבריטית ששוחזר... כבר סיפרנו.

וכעת, עלתה השאלה, באיזה צבע לכסות את החלודה רבת השנים...

הרחקנו לעין ורד למוזיאון הטרקטורים, חוויה בפני עצמה, שם פגשנו גמלאים מתנדבים, מומחים החוקרים את מקורות הכלים.

גם עם עין שמר התייעצנו טלפונית... וחרשנו את האינטרנט.

והגענו להחלטה, בשיתוף אדריכל השיחזור - הרן ילין, על הצבע המיוחל.

3 מברשות, צבע סמין והכיף מתחיל. עוד שיכבה וזהו.

וחכו לטקס גזרת הסרט.

מיכאל דור, גבי קרדוש ואני, הצלמת ענת

רוצים להודות

לגרשון גורביץ' על טיפוח הדשא שלנו שלא היה במיטבו, בחריצות, במקצועיות, בהתמדה ובהתנדבות. מרחיב את הלב.

בנצי והילה גרודמן

יתרות שליליות בתקציבים אישיים (מרץ 2022) דו"ח מצב ותוכנית פעולה

נכון להיום קיים חוב של 4.5 מליון ש"ח בתקציבי החברים. סה"כ 127 בתי אב ביתרה שלילית (22.6% מבתי האב ביגור). 80% מהחוב מרוכז אצל 40 בתי אב. החוב גדל מדי חודש בסביבות 100 אש"ח. אין הגבלות או הסדרה של החזר מסודר.

התפתחות חוב כולל לאורך השנים באלפי שקלים

דצמבר 2019	108 בתי אב	3,108 אש"ח
דצמבר 2020	100 בתי אב	3,437 אש"ח
דצמבר 2021	125 בתי אב	4,433 אש"ח
ינואר 2022	125 בתי אב	4,433 אש"ח

מתווה לטיפול בחובות בתקציב האישי

המתווה המוצע הוא שלב ראשון במטרה לעצור את הגידול החודשי בחובות.

גובה גירעון לסגירה אוטומטית של התקציב 20,000 ש"ח

צעדים מדיים

1. ביטול כרטיס אשראי
2. ביטול משיכת מזומן מקופת בית
3. חסימת קרלוג רכב
4. קביעת סכום לגיפט קארד של קניות בכלכו מרכולית, קופת בית לפי נפש.
5. תשלומי ארנונה, מים חשמל, חדר אוכל וחניון לא ייפגעו וימשיכו להיות משולמים על ידי החבר
6. החבר יהיה מחוייב לקבוע הסדר של החוב, כך שכל יתרה מעבר להוצאות המאושרות תשרת את החוב.
7. תינתן אפשרות של החזרת החוב כולו בקיזוז הריביות ששולמו במהלך השנים.
8. חברים ללא הכנסות יוגבלו בסכומי הגיפט קארד.

הגדרת המסגרת החודשים למשיכה בקופת בית (גיפט-קארד)

תקציב קיום הוגן למשיכה חודשית לנפש במשפחה: 1000 ש"ח.
(להמחשה: זוג עם ילד - 3000 ש"ח, גרוש עם ילד - 2000 ש"ח).

שלבי הפעולה

1. אישור המתווה המוצע על ידי ועד הנהלה.
2. אישור הרכב הצוות לטיפול במינוסים: מנהל קהילה, גזבר, יו"ר הקיבוץ (לטיפול במקרים הקשים)
3. דיון משותף לוועד הנהלה ולנהלת קהילה, לאישור הנוסח להצבעה בקלפי.

1. ענף הבניין: הצגת תקציב הענף ואישור סטנדרט לשיפוץ דירות מעבר וקבע.

מוזמנות: **סיגל עמיר וסיון שביט.**
בעקבות הצגה וניתוח של תקציב ענף הבניין עלתה בעיית העלות הגבוהה מאוד של הכשרת דירות מעבר ותיקונים בבתי חברים. זאת בחוסר הלימה לתקציב הנתון. הערות שעלו במהלך הדיון:

- יש להקפיד על איכות החומרים והתיקונים בדירות בתחומי חשמל, מים, גז ואינסטלציה.
- יש לתת את הדעת לחברים רווקים או זוגות ללא ילדים לקבלת דירות מעבר כדירות קבע.
- אין אפשרות מעבר מדירה לדירה ללא שינוי בגודל המשפחה זאת כדי למנוע מעבר כל 4 שנים.

- יש להתאים את כללי המכרזים לדירות למצב ולצרכים הנוכחיים.

- מוצע לעצור את המכרזים של חלוקת הדירות, עד שישתיים תהליך מיפוי הדירות במסגרת שיוך הדירות.

החלטות: אושרו הסטנדרטים לשיפוץ דירות מעבר ושיפוץ דירות קבע ויפורסמו לציבור החברים.

2. חובות חברים בתקציבים אישיים

א. צעדים לטיפול מידי בבעלי חוב.
ב. נוהל טיפול בחובות חברים יובא לאישור אסיפה ולקלפי.
הנושא נדון ואושר בוועד ההנהלה, שביקש כי הנהלת הקהילה תאשר גם היא.
הוחלט:

א. צעדים לטיפול מידי בבעלי חוב - אושרו הצעדים שניקטו אוטומטית במקרים של 20,000 ש"ח חוב בתקציב אישי ומעל זה.
ב. נוהל טיפול בחובות חברים - הוחלט להביא את הנוהל לאישור אסיפה ולקלפי.

3. דיווח על עדכון עלות אירועים של ענפים ותאגידים ושל חברי יגור במועדון.

מאת טובים
אלאית וחורחה אנים
ואלכ בני המשפחה
אהלאת הנכדה
בת אלאינה ואריאל אנים

מאת טובים
אמירה ועמנוס יובל
ואלכ המשפחה
אנישאי רז ואלניור

מאת טובים
אולאזיט וואלה
ואלכ בני המשפחה
אהלאת הבן נתנאל

משולחנה של רחלי

ראיון חג פסח גדי רביב

במקביל לכל זה, עשיתי סיור בכל הענפים העסקיים בהדרכה ובליווי של נוקי נויפלד. לתפישתי, כדי לקדם את הקהילה יש להכיר את העסקים שלה, מקורות ההכנסה ומקומות העבודה של החברים. יצירת הממשק בין העסק לקהילה מחוייב מציאות, בעיניי, ורק תורם לקהילה. כך למשל, התקבלה בעזרת אנשי העסקים תרומה מ"הום סנטר" (שנכנסו במקום "טופולסקי") לפרויקט השצ"פ בשכונת המשתלה החדשה, שהוא פרויקט קהילתי חברתי.

איפה נמצאת יגור על ציר המעבר מקיבוץ שיתופי לקיבוץ מתחדש?

ממש בתחילת הדרך. השינוי רק התחיל. יגור עדיין במידה רבה קיבוץ שיתופי. קיבוץ מתחדש, פירושו העברת האחריות לחברים בהיבט המרכזי של פרנסה ושיוך הדירה לחברים. בקיבוצים המתחדשים נשאר הערבות ההדדית (סיעוד ועזרה הדדית), תרבות וחיי קהילה שנותנים מענה לצרכי שכבות הגיל. ביגור נותר המבנה הקודם ללא התאמה לקיבוץ המתחדש. אני עדיין שומעת תביעה מחברים לתשלום תק"ה כי "הקיבוץ לא דאג לי לעבודה" או טענות אחרות שמקומן היה בקיבוץ הישן. המשמעות היא שאין הפנמה של משמעות השינוי. ועוד, בהתאם לחוברת השינוי ממשיך הסבסוד בחדר האוכל, בחינוך, ובבריאות, כאשר חלק מהחברים המשלמים את המיסוי הפרוגרסיבי טוענים לעומס המיסוי עליהם. כל הנושאים הללו יבואו לדיון בתום שבע השנים הראשונות לשינוי.

מנקודת מבטך כיצד נראית מצוקת הדיור ביגור?

זאת הבעיה הכי גדולה, הכי אקוטית, והיא משליכה על חברים רבים. ביגור כ-150 בתי אב שאין להם דירת קבע וחיים בדירת מעבר. רוב הדירות במצב גרוע מאוד. חלק מהשכונות ביגור במצב כה ירוד שנדרש להן "פינוי בינוי". כאשר בגלל המחסור הקשה בדיור מתאים אנחנו משקיעים מליונים כדי לתחזק אותן דירות ישנות ולהשמיש אותן לדיור. בינתיים, עולה מהשטח מצוקת המשפחות הצעירות, הרווקים המבוגרים, המועמדים וכל מי שנמצא בדיור שאינו מתאים לגודל המשפחה. למכרז ל-4 דירות קבע נרשמו מעל 50 חברים, זה מטורף. בתוך כל זה מתקיימים נהלים ייחודיים ליגור, כמו זה שמבטיח לזוג שמתגרש עם שני ילדים, עוד דירה, באותו הסטנדרט, על חשבון חברים שלא קיבלו אפילו דירה קבע אחת או חברים מעל גיל ארבעים, הגרים בדירת יחיד כבר מעל עשור, ועוד דוגמאות רבות. יש לבצע חשיבה כוללת, מתכללת המתכתבת גם עם שיוך הדירות, לגבי כללי ונהלי הדיור ביגור. הצפי בשנים הקרובות הוא איוש שכונת הבלוקונים בעשרים בתי אב ובניית 46 יחידות דיור בשכונת הבריכה. במקרה הטוב תאווש שכונת הבלוקונים תוך שנתיים, והבריכה - תוך ארבע שנים. יש לבצע חשיבה יצירתית לפתרונות נוספים כמו לאפשר לחברים, המעוניינים בכך, להפוך דירות מעבר לדירות קבע.

איך ההרגשה הכללית?

התפקיד שלי הוא תפקיד המאופיין באינטנסיביות גדולה. התחושה היא לכן, כאילו שאני כבר שנה בתפקיד. בכל כניסה לתפקיד ישנו הצורך בהיכרות כמה שיותר מהירה עם הקיבוץ. ביגור האתגר גדול במיוחד, בגלל הגודל ומשום שמדובר בתפקיד חדש, במבנה ארגוני חדש. אני מרגישה, שמבחינת היכרות עם ענפים, ועדות, בעלי תפקידים ונושאים לטיפול, השתלטתי על עיקר החומר, ואני כבר מעבר לרמת היכרות ראשונה. לאט לאט אני מרחיבה את ההיכרות גם עם חברים מן השורה, המגיעים אלי בכל מיני נושאים, בעיות וצרכים.

מה מקומך במבנה הארגוני החדש?

במסגרת המבנה הארגוני החדש אני "כמנהלת הקהילה", היושבת בראש "הנהלת הקהילה", ממלאת את התפקידים שמילאו בעזר ושושן. מעל הנהלת הקהילה ישנו "ועד הנהלה" ובראשו יושב ראש, אודי קינן. ועד הנהלה הוא סטטוטורי ומחליף את המזכירות של פעם. אבל הוא אמור להתעסק ברמת המקור וליצור מדיניות ואסטרטגיה לטווח הארוך. הנהלת הקהילה עוסקת יותר בשוטף ובאורח החיים של הקהילה. כולנו כפופים לאסיפה ולקלפי. הנהלת הקהילה מקבלת את סמכותה מוועד הנהלה שמאציל לה סמכות פעולה.

מלבד זאת, פועל ועד הנהלה מצומצם העוסק בממשק בין הקהילה והעסקים. חברים בו: אודי קינן (יו"ר ועד הנהלה), נוקי נויפלד (מנהל עסקי), חסיק ברבר (מש"א), נועם שפיגלר (גזבר). ועד הנהלה המצומצם נפגש פעם בשבוע לליבון ולדיון בנושאים ובעניינים שכל אחד מהצוות מביא לפורום. אנו מתייעצים, דנים ומנסים לקדם את הנושאים ולמעשה לייצר תוכנית עבודה להנהלות. הפורום הזה מאוד יעיל ופורח, לי באופן אישי נוח להעלות בו נושאים שונים, לפני שאני מביאה אותם להנהלה. נושא מרכזי מאוד הוא התקדמות בניין השכונות החדשות וחיפוש פתרונות דיור למצוקת הדיור ביגור.

מה שגרת העבודה שלך?

שלד העבודה שלי הוא הפגישות השבועיות עם מנהלי מוסדות וענפים: בריאות, מזון, בניין, חינוך, נוי. הפגישות עוסקות בתכנית העבודה ובתקציב הפעילות של כל ענף, באמצעותן אפשר לקבל תמונת מלאה של המצב בענפים. כמו כן, אני נפגשת, לפי הצורך, עם מנהלי ענפים קטנים יותר כמו: מספרה, בריכה, מכבסה, מסלול יגור, מרכז למידה. התהליך תמיד מתחיל מהיכרות, אחר כך בא ארגון התקציב, ובהמשך מעקב אחרי הפעילות. בפגישות הללו אנחנו פותרים בעיות, ורואים שאין חריגות בתקציב. הפגישות מאפשרות, בנוסף, גם לשרטט את התכנית העתידית לטיפול בבעיות עומק ושיפור ההתנהלות של הענף. בספטמבר כבר נוכל להתחיל בבניית תקציב ותכנית 2023 לקהילה. זאת, כמובן, לצד טיפול שוטף בבעיות ובעניינים שאינם קשורים לענפים ועולים לטיפול על שולחני.

עוד שאלות רבות הונחו לפני אך היריעה קצרה. מבטיחה לענות על שאר השאלות בדפי היומן הבא.

אני מבקשת לצרף ברכת חג לכל בית יגור בפסח כה מורכב לשנה זאת.

בחרתי בשיר לאור כל מה שקורה ומתרחש בארץ ובעולם. נדמה כי כל המוכר והידוע לנו, שעליו גדלנו, חונכנו והאמנו בו- נעלם, הסתאב, השתנה והוכפף לטובת אינטרסים אישיים פוליטיים, ואנו, האזרחים הפשוטים, חיים במציאות המשתנה תדיר, ללא יכולת להשפיע או לשנות. תחושתי האישית, שכל פעם שמתרחשת ירידה לתהום תחתיות ולא נראה שיש למטה מזה, מסתבר שישואפשר עוד לרדת.

מלחמת אוקראינה על הנוראות שלה, העמידה אותנו בארץ ובעולם בפני האמת הקשה, שגם אחרי השואה יכול לחזור העולם ולשתוק נוכח רצח ופשעי מלחמה. שהעולם ממשיך לשתוק, להיות בדלני ולאפשר את הרצח.

לכן נראה לי, שיותר מבכל זמן אחר, בפסח הזה כל אדם וכל אירגון צריכים לעשות את החשיבה, מהי יציאת מצרים שלהם, ושל המעגלים אליהם הם שייכים.

כָּל אָדָם צָרִיךְ מְצָרִים - אַמְנוֹן רִיבֵק

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתֵּהֶיָה לֹו
אִיזוֹ מְצָרִים,
לְהִיֹוֹת מִשֵּׁה עֲצָמוֹ מִתּוֹכָה
בְּיַד חֲזָקָה,
אוּ בְּחִירֵיקַת שְׁנַיִם.

כָּל אָדָם צָרִיךְ אִימָה וְחֲשִׁכָה גְדוֹלָה,
וְנִחְמָה, וְהַכְּטָחָה, וְהַצְלָה,
שִׁיִּדַע לְשֵׁאת עֵינָיו אֶל הַשָּׁמַיִם.
כָּל אָדָם צָרִיךְ תְּפִלָּה
אֲחַת,
שְׁתֵּהֵא שְׁגוּרָה אֲצִלּוֹ עַל הַשְּׁפָתַיִם.
אָדָם צָרִיךְ פֶּעַם אֲחַת לְהִתְכַּוֵּף -
כָּל אָדָם צָרִיךְ כְּתָף.

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתֵּהֶיָה לֹו
אִיזוֹ מְצָרִים,
לְגַאֹל עֲצָמוֹ מִמְּנָה מִבֵּית עֲבָדִים,
לְצֵאת בְּחֲצֵי הַלַּיִל אֶל מִדְּבַר הַפְּתָדִים,
לְצַעוֹד הַיֵּשֶׁר אֶל תּוֹךְ הַמַּיִם,
לְרְאוֹתָם וּפְתָחִים מִפְּנֵי לְצַדִּדִים.

כָּל אָדָם צָרִיךְ כְּתָף,
לְשֵׁאת עֲלֶיהָ אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף,
כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַזְדַּקֵּף.

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתֵּהֶיָה לֹו
אִיזוֹ מְצָרִים.

וִירוּשָׁלַיִם,
וּמִסַּע אֲרוֹךְ אֶחָד,
לְזָכוֹר אוֹתוֹ לְעַד
בְּכַפּוֹת הַרְגָלִים.

חג הפסח, חג האביב, חג החירות!

כדרכי בעונה הזו, כתמיד, זוכרת מילים המלוות את כניסתו של האביב. עונת הפריחה שמסביב נכנסת כמו כלה הדורה אל חופת הממתינים. זה אותו האביב, פורח, מלבלב, שמיטיב, שמלהיב, שמרחיב את הלב. פעם בשנה, בזו העונה, מכל פינה, בכל גינה, מבלי להתאמץ הוא מתפרץ וניצמד באבירות לחג החירות - מילה גדולה, מבטיחה, מחפשת משמעות.

יום רודף יום, נשמרים שלא לחלות, העולם מייחל לסיום מלחמות, מנהיגים מגנים ניסיונות השתלטות הטרור תוקף, לא נותן הנחות, מפלגות מתפלגות, שום דבר לא סגור מי יוביל, מי יובל, עדיין לא ברור. והנפש... כמהה לשגרה, לפשטות. ממשיכה להאמין בנחישות, בעקשנות שפתאום יתחלפו בעיתון כותרות ונשמע במיוחד את השקט.

האביב כבר כאן, גם החג בדרכו, לצידו, בתוכו, מריחים מקרוב ניחוחו. הנשימות לרגע מתייצבות, התקוות נלחשות, מייחלות לחגיגות שבחירות - לו יהי.

על הברכות להישמר, על התקוות להישלח מזמנות לכולנו חג שפוי!

אריאלה וולק

בחינת חלופות בנייה לשכונת הברינה

שיחה פתוחה בתאריך 29.3.2022

קיבוצים, מכירים את הסביבה ואת הקהילה הקיבוצית המשתנה. יש לנו ניסיון בתכנון "שכונות קיבוציות", להבדיל מ"הרחבות", בכפר מסריק, רמת השופט ומזרע. אפשר ללמוד ולהתרשם באתר שלנו.

את התב"ע לשכונה ערכה דפנה דורפמן. במסגרת התב"ע שולב נספח בינוי (מנחה, לא מחייב) שערך הרן ילין. בנספח הוצגה בנייה דו-קומתית, זאת החלופה הראשונה, חלופת "גן גי".

חלופה ב', "בנייה טורית": יש פחות כיווני אוויר לכל דירה, אבל אפשרות לכל הדירות לקבל גינה, גינה מרכזית, אפשרות הרחבה לכל דירה תוך שמירה על ניצול כל 46 היחידות.

בתשובה לשאלה, בכל החלופות, על פי התב"ע, מדובר בשלוש יחידות דיור לדונם, התופסות עד 40% מהשטח. גודל הדירה מוגדר בנפרד. אפשר לבנות יותר צפוף או פחות.

חלופה ג': שילוב של שתי החלופות, בגלל השיפוע של הקרקע אפשר שחלק מהיחידות יהיו בטור וחלק ב"גן גי". חלופה ד': "בנייה מרקמית", בנייה סמי-רוויה, מבוסס על התפישה, שהיחוד בקיבוץ הוא לא הבתים, אלא השטח הפתוח, לכן מצופפים את הבתים, כדי שיהיה יותר מרחב פתוח. הבתים בגובה שלוש קומות (עם מעליות) ומרחב פתוח פנימי בתוך הבניין.

אנו נכון בקפידה את השאלון לדיירים, ובעקבותיו נדע יותר על רצונות וצרכי החברים.

מבחינת עלויות, יש יתרון מסויים לבנייה מרוכזת. במזרע המחיר היה 7000 ש"ח למטר. היום זה יותר. יש מרחב תמרון מסויים בדיאלוג התכנוני. המחירים עולים כל הזמן.

בתגובה לשאלה: יכול להיות שהקיבוצים בעתיד יחשבו על מודלים של בנייה חסכונית וצפופה יותר, כדי לאפשר דיור בר השגה לחברים ולבנים. החלופה הרביעית שלנו היא קצת בכיוון הזה.

בתשובה לשאלה: לא תכננו מרתפים. מרתף הוא בנייה יקרה מאוד. היא גם נחותה לעומת בניה רגילה. אין לנו כרגע סיבה לתכנן מרתפים.

אודי קינן: הוועד המנהל רואה חשיבות גדולה בבנייה חדשה ביגור בתוך המחנה ובהקמת שכונות חדשות. זה מתחבר לתהליך השיוך. אנו עומדים ערב תחילת העבודות להקמת השכונה החדשה בבלוקונים. יצאנו למכרז קבלנים שאמור להסתיים תוך 3-4 שבועות, ואז גם יעלו טרקטורים לשטח ויתחילו לעבוד. במקביל, נצא למכרז לבניית הבתים. להערכתי, הבנייה הזאת תחל תוך 6-7 חודשים. אנחנו מתחילים גם את תכנון שכונת הבריכה. מדובר שם על 46 יחידות דיור. עוד במחשבות, הקמת בניין דירות במגרש שמתחת לארכיון. הפנטזיה שלנו היא בניין שלוש קומות עם דירות גן למטה ודירות פנטהאוז למעלה. הקומה האמצעית תאכלס בדירות קטנות וזולות יותר, בנות השגה. השלב הבא הוא להמשיך לרדת לבנייני שכונת הכרמל ולהחליט אם לבצע שם "פינוי בינוי" או הרחבה ושדרוג דרמטי אחרי שיפוף עמוק, כדי לייצר עשרות דירות לחברים. לגבי שכונת הבריכה, אני מקווה שבינואר 2024 כבר יהיו לה היתרי בנייה. זה קרוב מאוד. מהלך השיוך שהחלטנו עליו עשוי לעכב את השגת ההיתרים, כיוון שהוא עלול לגרום למינהל לדרוש מהדיירים מקדמה, פיקדון על הקרקע, בהיקף של כ-200 אלף ש"ח, כתנאי לקבלת היתר. זה חלק ממנגנון השיוך ומתישהו זה יגיע. מבחינה זאת, ואני כבר גולש לדיון "שיוך ישיר" מול "חלופת האגודה". זו האחרונה, אם נבחר בה, תקשה עלינו להגשים את הפנטזיות לבנייה מזוהרת, כיוון שיגור תצטרך להשקיע עשרות מיליונים לרכישת מגרשים ריקים. לעומת זאת, בשיוך הישיר העלות הישירה על הקיבוץ קטנה יותר, ונוכל לעזור בדברים אחרים, כמו מימון תשתיות לבנייה חדשה. אני, אישית, מחוייב לקידום ולזירוז הבנייה ביגור. שחר לולב, שנבחר להיות אדריכל הפרוייקט בבריכה, יציג רעיונות כלליים לתכנון השכונה החדשה. אנחנו לא בשלב התוכניות המפורטות, אלא רוצים לפתוח דיון רחב יותר שיבטא את הרצונות והשאיפות של הדיירים. בעקבות השיחה נעשה גם סקר בין החברים, ועל בסיסו נייצר תוכנית מפורטת.

שחר לולב (משרד "אס. או. אדריכלים", אדריכל השכונה החדשה): המשרד שלנו, "ארכיטקטור", נמצא בשער העמקים. אני וגם השותף השני במשרד יוצאי

לדברים שצינת וגם מציע פתרונות. מבחינת התהליך, אחרי שנדע יותר טוב מהדיירים והחברים, בעזרת השאלון לאיזה חלופה נושבת הרוח, נגיש לאישור תכנון מפורט יותר. לאחר שהדגמים מאושרים, מגישים בקשות להיתר מהוועדה המקומית. אז גם מתקשרים לחברת ניהול פרויקט. בתהליך מזורז נצליח לקבל תוך שנה וחצי היתרי בנייה, ואם הכול טוב, מגיעים תוך שנתיים לבנייה. אכלוס צפוי עוד כ-4 שנים.

אודי קינן: מי שיקבל את ההחלטה לגבי החלופה תהיה ההנהלה של יגור יחד עם ועדת תכנון. הרצון שלנו לשרת את הדיירים בצורה הטובה ביותר, אך תוך התייחסות למשאב השטח ובהתייחס לתוכנית האב של יגור.

בתשובה לשאלה: אין אפשרות לבנות 46 יחידות בבנייה דו משפחתית בגודל השטח הזה.

אביהו קול: בכל תכנון צריך שתהיה מעלית לקומה השנייה. מציע ללמוד מהבנייה החדשה ב"קרית הרושת" (טבעון מערב) בנינים יפים מאוד של 3-4 קומות. אנחנו בחוסר שטח, וצריך לבנות כמה שיותר צפוף. יש לנו שתי יחידות שטח לפינוי בינוי ביגור, וגם את מתחם הקרוונים הישן. צריך לעשות תכנון לבנייה בתוך יגור. צריך לקחת בחשבון שהשכונה הזאת רחוקה יחסית ממרכז המשק. צריך לבדוק גם את מפגע הרעש לשכונה, מבאלגן, לגן והכביש.

שחר לולב: לכל פרויקט כזה יש יועץ אקוסטי שמתייחס

ברכה למפעל חיים

צוות החורשה ציין את סיום עבודתה של עדה כספי בגן החורשה, בבילוי משותף, ובמילים מרגשות. מחווה צנועה ומרגשת לאחר שנים רבות של עבודה מסורה, עשייה מבורכת, ויצירה יפהפיה בגן.

עדה יקרה,

הגיע הזמן להגיד תודה. תודה, לאחת והיחידה עדה כספי שמה.

עדה היית ממקימות הגן ממש מההתחלה, כשהכל היה עדיין רעיון, כשהצריף עוד היה נוכח והרחבה היתה קטנה.

במשך שנים טיפחת כל עץ וכל פרח מהנץ החמה ועד שעות מאוחרות בלילה.

ידעת בדיוק מתי להשקות ומתי לדשן שיפרחו עוד קצת עד שתגמר העונה.

ברגישותך ובתבונה כפך עיצבת חופות מדהימות בכדים לבנים ובפרחים נדירים.

ידעת להתעקש על מה שהיה חשוב לך ולא ויתרת על דעתך.

יופיו ויחודו של הגן הם הרבה בזכותך.

מאחלים לך עדה שבבריאות טובה תהני מטיפוח הגן הפרטי שליך ביתך.

תהני מילדיך ונכדיך ותמצאי הנאה בזמן שהתפנה.

מצוות הגן: חן, גדעון, ועודד

פנסיה לצעירים

שיחה על הפנסיה לאחר השינוי

יאיר כספי עונה על שאלות בנושא רוחלה סגל - מקשיבה

משברים פיננסיים יהיו, הצבירה תמשיך לעלות בכל שנה בכ-4%. **פוליסות אלו אינן קיימות כבר למעלה מ-30 שנה, ורק מי שהספיק לרכוש אותן "זכה" (כמו חלק מחברי יגור).**

2. קבוצה קטנה מאוד של חברים אשר חוסכים בקרן הפנסיה הוותיקה "עתודות". בקצרה, קרן פנסיה זו הינה קרן שנסגרה לעמיתים חדשים בשנת 1995. הצבירה בקרנות אלו הינה לפי "מנות" פנסיה. בגדול - צבירת זכויות.
3. קרן פנסיה חדשה - מרבית חברי יגור מבוטחים בקרנות הפנסיה החדשות.

קרנות הפנסיה החדשות החלו דרכן בשנת 1995, עם סיום הוותיקות.

קרן פנסיה חדשה היא למעשה פנסיה צוברת כספים, כאשר כל חוסך הוא בעצם "עמית" במאגר של חוסכים בתוך הקרן הפנסיונית של כל חברת פנסיה. חברת הפנסיה אינה גוזרת רווחים מהקרן, למעט דמי ניהול, וכאשר נוצרים רווחים או הפסדים (לרוב ממש לא משמעותי) זה הולך ל"עמיתים". בקרן הפנסיה החדשה צוברים את ההפקדות מהשכר, להלן הפרמיה, ובגיל הפרישה מחלקים את החסכון הצבור במקדם הנכון לאותה העת, עניין שתלוי בתוחלת החיים המעודכנת.
בקרן הפנסיה החדשה ישנם 3 נדבכים:
- קצבה לגיל זקנה.
- פנסיית נכות למקרה של אובדן כושר עבודה.
- פנסיית שאירים למקרה של מוות.

עלות הכיסויים הביטוחיים לנכות ושאירים הינה העלות הנמוכה ביותר בשוק היום. למעשה, כיום ניתן לחסוך לפנסיה בביטוחי מנהלים חדשים ובקרנות פנסיה חדשות (קופות גמל גם כן, אך לא מספקים כיסויים רלוונטיים).

לקרנות הפנסיה החדשות יתרונות רבים על פני ביטוחי המנהלים החדשים, כגון, מקדם קצבה טוב בהרבה, דמי ניהול נמוכים וכיסויים זולים יותר.

מהי קרן הפנסיה שמבטחת את רוב חברי יגור?

קרן הפנסיה שמבטחת את רוב חברי יגור הינה קרן הפנסיה של חברת "כלל פנסיה". יש לה אגף קיבוצים משוכלל ואיכותי, דמי ניהול נמוכים ובקרה מלאה על כך שהכול תקין לגבי הפקדות וכיסויים של חברים.

מה הן יתרונותיה?

יתרונותיה רבים עבורנו, חברי יגור:

- דמי הניהול הנמוכים ב"כלל פנסיה" לחברי יגור הינם: 1% מהפקדה ו-0.18% מצבירה. דמי ניהול מתקבלים באופן אוטומטי, כאשר חבר יגור הינו עמית פעיל.
- בקרה שנתית, כי המעסיק אכן מפקיד כספים לקרן הפנסיה (ישנם מקרים בהם ההפקדות אינן נעשות בפועל).
- טיפול שוטף מול הקרן.

"יש לנו ועדת פנסיה מצוינת, מקצועית ויעילה (ניר יובל, אודי קינן, לורי כספי ועמרי ורדי, גזבר - נעם שפיגלר, מנהלת קהילה - רחלי ברנדשפט)", אומר יאיר כספי ומוסיף: "לכולנו ברור שהפנסיה היא אישית והיא המקור ממנו כל אחד יתקיים לעת זיקנה. לכן אנו רואים חשיבות רבה לספק את המידע ולעזור ככל האפשר לחברים לשפר את מצבם האישי. אל לנו לטעות ולחשוב, שאם אנו משתכרים יפה אזי אנו מסודרים. חישוב נכון נעשה לפרק זמן של 35-40 שנה ויותר, לכן חשוב לערוך בדיקה ולידע כל אחד על מצבו".

יאיר כספי, בנם של שרה'לה וג'ורא כספי, בן 38, נשוי לנופר ואב לשניים, ראש ועדת הפנסיה. את השכלתו רכש במשך שבע שנים טובות וקשות על ספסל הלימודים באוניברסיטת חיפה. יש לו תואר ראשון בכלכלה וניהול ותואר שני באקטואריה. כן למד גם יעוץ פנסיוני. תחומי ההתמחות שלו הינם: "אקטואריה לקיבוצים, מושבים ותאגידים, איוון משאבים לגירויים ויעוץ פנסיוני".

בתחילת דרכו בתחום, עבד בתור אחראי ביטוח ביגור (בזמן הלימודים לתואר השני). לאחר סיום התואר, עבר עם משפחתו לגור במרכז כמה שנים. אז עבד כאקטואר בחברת "מנורה מבטחים" ולאחר מכן בחברת "איילון ביטוח". עם שובם לקיבוץ התחיל לעבוד בחברת הייעוץ "סט-פוינט" (חברה המתמחה ביעוץ וליווי אקטוארי לקיבוצים ומושבים), בה ממשיך לעבוד גם כיום.

השיחה שלנו התקיימה במשרדו המסודר והנעים. לאחר הרגשתי שיש עם מי לדבר ולהתייעץ. אני מודה שבאתי עם הרבה שאלות שנבעו מ"סלטי" של מושגים משפטיים ואינפורמציה כללית. במקרים רבים נדמה כי מבינים את העניין, אבל זו הבנה שיש בה חורים. בקיבוץ השיתופי הורגלנו לכך שיש על מי לסמוך. מישהו ישב וסידר לנו פנסיה מכובדת, ולמזלנו מצב הפנסיונרים ביגור הוא טוב. לאחר השינוי הכול השתנה ומשתנה. לקיבוץ יש עדיין אחריות, אבל על קבלת ההחלטות אחראי כל אחד ואחת. לכן ראוי ללמוד את הנושא יותר ברצינות, כי כמו שנאמר אצלנו במקורות "מי שטרר בערב שבת - יאכל בשבת".

ביגור מתחילה צבירת הפנסיה בגיל 30 וכך גם הזכויות הפנסיוניות. מוסיף יאיר: "כיוון שאנו לאחר השינוי, מבורך להתחיל את צבירת הפנסיה בגיל כמה שיותר צעיר".

מה הם מקורות לצבירה פנסיונית לאחר השינוי?

הנושא מתחלק לשלוש קבוצות עיקריות:

1. חברים ותיקים אשר הפנסיה שלהם צבורה בחברת הביטוח "הראל" - בפוליסות ביטוחי מנהלים. הפוליסות הללו הינן פוליסות ותיקות, אשר להן מקדם המרה לקצבה מובטח, קרי, לא משנה כמה תוחלת החיים התארכה, ועוד תמשיך להתארך, מקדם הקצבה נשאר קבוע לגיל הפרישה. גם בצד הצבירה ישנה תשואה קבועה. כלומר, שלא משנה מה שוק ההון יעשה, או אילו

טיפול במקרה של חוי"ח תביעה - בין אם נכות ובין אם מוות.

מה הם הגורמים המשפיעים על צבירת הפנסיה של עובדים של יגור? ואילו גורמים משפיעים על צבירת פנסיה של עובדי חוץ?
גובה ההפקדות נגזר באופן ישיר מגובה השכר. ביגור - 21.83% מגובה השכר מופקד בכל חודש לפנסיה, כאשר 7% הינם על חשבון העובד (החבר) והשאר מהמעסיק (14.83%). עובדי חוץ אותו הדבר, רק שהאחוזים יכולים טיפה להשתנות בהתאם לתנאי ההעסקה. כמו למשל הפקדה מינמאלית של תגמולים או של פיצויים. חשוב להדגיש, כי לאחר השינוי גובה ההפקדות תלוי בגובה השכר. אך מלבד זאת, ישנה חובת הפקדה מינמאלית, שהיא הפקדה משכר מינימום.

מה פירוש המושג: פנסיה מובטחת? פנסיה מטר? פנסיה מטר? פנסיה יחסית?

ישנם מושגים עיקריים:

1. **"פנסיה רשם"**: בשנת 2009 נקבע קנה מידה חיצוני (להלן "פנסיה הרשם"). "פנסיה הרשם" הינה הפנסיה המינימאלית אותה כל קיבוץ מחויב להבטיח לחבריו. אין אפשרות לשלם לחבר קיבוץ פנסיה הנמוכה מפנסיה זו. גובה "פנסיה הרשם" כיום הינו חישוב של 40% מהשכר הממוצע במשק (יהפוך ככל הנראה בקרוב ל-40% מהשכר הממוצע לפי ביטוח לאומי ולא לפי הרשות לסטטיסטיקה). כיום, פנסיה הרשם הינה 4,172 ש"ח לחודש. ב-57% מהקיבוצים המתחדשים מקבלים "פנסיה רשם" בלבד, ולא יותר מכך. (יגור נמצאת בעשירון העליון מבחינת גובה פנסיה המטרה בקיבוצים מתחדשים)

2. **פנסיה המטרה/פנסיה מובטחת**: הינה גובה הפנסיה, אשר הקיבוץ מבטיח לכל חבר שיעמוד בהתחייבויותיו, לקבל בגיל פרישה. ביגור פנסיה המטרה הינה משפחתית (קרי, פנסיה מובטחת).

(פנסיה המטרה ביגור הינה 5,000 ש"ח צמודי מדד ל-2011. כיום סדר גודל של כ-5,400 ש"ח).

3. **"פנסיה מטר יחסית"** הינה גובה הזכויות הפנסיוניות עבור כל חבר בהתאם לגילו ביחס לפנסיה המטרה.

מה קורה עם עצמאים?

עצמאיים צריכים לחסוך לפנסיה, כפי ששכירים צריכים לחסוך, גם על פי חוקי המדינה. עצמאיים מפרישים אחוז מסויים (לרוב 16%) מההכנסות המוצהרות החודשיות. חשוב מאוד שעצמאיים יקפידו על הפקדות מסודרות לפנסיה, וכמו כן לזכור שגובה הפנסיה בגיל הפרישה תלוי כמובן בגובה ההפקדה החודשית.

עד איזה גיל ניתן לצבור בקרנות הפנסיה?

תלוי בסוג הקרן. רוב הקרנות היום מאפשרות צבירה גם לאחר גיל 67.

מתי כדאי לפרוש מהעבודה ולקבל פנסיה?

כיום גיל הפרישה לגברים ביגור הינו 67, לנשים 65. מבחינת שאר הקיבוצים: ב-95% מהקיבוצים גיל הפרישה לגברים הינו 67, ל-5% הינו 65. ב-43% מהקיבוצים גיל הפרישה לנשים הינו 67, ל-36% הינו 65, היתר לגילאים נמוכים יותר.

אם החברה/מעוניינים לפרוש מאוחר מגיל זה, זה אפשרי. זה תלוי בחברה. אם אין כוונה להפסיק עבודה ואין שום תלות כספית במקורות אחרים שאינם מחוץ לעבודה, אין בעיה עקרונית להמשיך לחסוך לפנסיה. ככל שהפרישה תדחה כך הפנסיה תגדל. אך שוב, זה מאוד תלוי במקורות הכספיים האחרים במשק הבית.

הגדרות

1. מה זה מסלוקה פנסיונית?

המסלוקה הפנסיונית הוקמה ביזמת משרד האוצר. המסלוקה הינה מערכת מרכזית המאפשרת לקבל מידע פנסיוני על כל אדם (באישורו בלבד!). מעין צינור להעברת מידעיים מכמה גופים יחד. למען הסר ספק, ניתן רק לקבל מידע ואין אפשרות לבצע פעולות ולא מוחלף סוכן בפוליסה ככל שקיים.

2. מה פירוש אקטואריה בכלל ולקיבוצים בפרט?

אקטואריה היא מדע, המשתמש בטכניקות מתמטיות וסטטיסטיות לפתרון בעיות כלכליות וחברתיות, בהן משולבים מצבים של אי-ודאות. אדם העוסק במדע האקטואריה באופן מקצועי נקרא אקטואר. בקיבוצים תפקידי האקטואריה הינם לחזות התחייבויות עתידיות בתחום הפנסיוני, סיעודי, ביטוחי חיים ובריאות.

3. מה זה ליווי אקטוארי?

מתן ייעוץ שוטף במשך כל השנה באופן ספציפי ורוחבי ככל הקשור לפניות וביטוחי חיים, בריאות וסיעוד.

כלל אצבע באופן כללי - אם האדם ממשיך לעבוד וכל הקצבה תופנה לחסכון בסופו של דבר - מומלץ לא למשוך קצבה.

מה הם חובות החבר לקיבוץ ומה הם חובות יגור כקיבוץ לאחר השינוי בטרם תאושר פתיחת קרן הפנסיה שלו לאחר יציאתו לגמלאות?

חובות החבר לפני גיל פרישה בראשי פרקים:

1. הפרשה לפנסיה מגובה השכר ולא פחות מהמינימום.
2. חתימה על מסלוקה פנסיונית לפני פרישה.
3. מסירת כל המידע שברשות הקשור למקורות הגמל לוועדת הפנסיה.
4. מיצוי מלוא הזכויות לקבלת קצבה.
5. מימוש מקורות הגמל במסלול קצבה ולא הון.

איזה סוג של פנסיה היית מציע לחברה שמרוויחה משכורת מינימום? 15,000 ש"ח?

לשניהם הייתי אומר: אם היום אתה בקרן פנסיה חדשה, אז תשארי בקרן פנסיה חדשה. ואל תעזי לפתוח פוליסת ביטוח מנהלים במקום.

למה?

בימים אלה, הכי כדאי לפתוח פוליסה בקרן פנסיה חדשה. ביטוחי המנהלים של ימינו פחות טובים באופן משמעותי מקרנות הפנסיה.

לסיכום המפגש מוסיף יאיר את הדברים הבאים (כדאי לקרוא):

ישנם תהליכים רבים שאנו עובדים עליהם כרגע. בין השאר: הרצאות לציבור, שקיפות מלאה, דוחות אישיים, מתן מענה אישי לכל חבר המעוניין בפגישות עם סוכן או מלווה פנסיוני, הורדה נוספת של דמי הניהול ועוד. **דאגנו לשיפור תנאים** משמעותי מול חברת הייעוץ שלנו, זאת לאחר מכרז חברות שביצענו מול חברות הייעוץ בשוק. כמו כן, השנה כל חברי יגור המבוטחים

תשלום דמי עמלה גבוהים מאוד לנוכלים, וזאת במקום לקחת הלוואה לכאורה. ישנן תכניות פנסיוניות, כגון ביטוחי מנהלים חדשים, לדוגמא, אשר אינן אטרקטיביות ובכל זאת סוכנים רבים משכנעים את העובדים לבטח עצמם שם. במקרה כזה הסוכן מרוויח ולקוחותיו מפסידים. במהלך השנה הקרובה נבצע הליך של ביצוע מסלקות לכלל החברים. למסלקה הפנסיונית יתרוונות רבים עבור החבר עצמו (בדיקת הפקדות מול תלוש, כיסויים ביטוחיים, דמי ניהול, בדיקת קופות שאינן פעילות, ניוודים של קרנות ועוד), וכתוצאה מכך הפקת דוחות אישיים לכל חבר וחברה בקיבוץ וקבלת תמונת מצב פנסיונית מלאה.

ב"כלל פנסייה" ושלא היו במסלול הביטוחי המלא - עברו מסלול וכעת הכיסוי הביטוחי, כפי שהוסבר לעיל - הינו על בסיס קרן הפנסייה, שזהו דבר חשוב מאוד. **רוצה להסב את תשומת הלב של החברים** לכך שסוכנים/אנשי שיווק או אפילו פישניג (ישנם מקרים מדווחים כבר בקיבוצים אחרים) פונים לחברי קיבוץ ומשכנעים אותם לבצע פעולות כאלו ואחרות בפנסייה שלהם (ניוד, משיכה וכו').

ממליץ בחום להתייעץ איתנו לפני שמחליטים לשנות כל סטטוס או תכנית פנסיונית. לאחרונה היינו עדים למקרה שקרה באחד הקיבוצים בארץ, בו זוג מבוגר שוכנע על ידי נוכלים למשוך את כל כספי הפנסייה שלהם (וע"י כך לשלם קנס בגובה של כ-35%) תוך

פרספקטיבה רחוקה-קרובה

ערן גורביץ הגיב מטורונטו על הקליפ של חברי וילדי יגור שרים "ההר הירוק תמיד". וואו, קליפ פשוט מדהים. רגש נוסטלגי מטורף. אחרי שצפיתי בו פעמים מספר, ניסיתי להסביר לעצמי את ההתרגשות החריגה שהוא יצר בי. השנים מעבר לים סיפקו לי נקודת מבט מעניינת. פתאום יכולתי לראות את הבית מבחוץ, הכי מבחוץ שיש, בצירוף אינדיקציות שלא היו לי בעבר. האנשים אחרים, הסביבה שונה, עולם אחר. לפני כמה שנים שאל אותי חבר לעסקים: "מה הדבר המהותי ביותר שלמדתם מהקיבוץ?" "להיות ראויים", השבתי בחינך עייף. הוא לא ויתר: "תסביר", דרש. נשמתי נשימה עמוקה (כמו שאני עושה תמיד רגע לפני שאני קופץ להנחית את שהורם להנחתה) ואמרתי: "בהרבה מקומות בעולם מחנכים לטוב, אבל בסגנון קצת קלישאתי של שלטי חוצות, לא בהכרח כדרך חיים. זה נראה טוב, נשמע טוב וזה הדבר הנכון לעשות. אבל בסופו של דבר ההצלחה האמיתית בהם נמדדת בעיקר ביחסות חומרית אינדבידואלית. הכול נורא תחרותי, פרטי. האינדבידואל הוא המלך והקהילה רלוונטית בערך כמו טרנזיסטור. מתי פעם אחרונה עשית משהו בלי לחשוב מה יוצא לך מזה? בקיבוץ למדנו שהשלם גדול מסך חלקיו ושהאינדבידואל הוא זה שמרכיב אותו. שהקהילה והמקום גדולים מאיתנו עצמנו. למדנו על אהבת האדם, אהבת האדמה, הזולת והמולדת. למדנו על ערך החברות. למדנו לחלוק, לשתף. למדנו דרך ארץ, עמל כפיים וערבות הדדית. למדנו לכבד, להתאמץ, לחשוב, ליזום ולהעז. למדנו להטיל ספק, לשאול שאלות ולמצוא פיתרונות. למדנו סובלנות, אחריות ועצמאות. למדנו נתינה, הקרבה ושליחות. למדנו להיות ראויים לפריבילגיה האנושית תרבותית הזאת. אין לזה אח ורע בשום מקום אחר בעולם". הוא (מהנהן במבט חושב): "וואלה, מעניין. טוב עזוב, בוא נדבר ביזנס". אני: "I rest my case". כשעזבתי את הקיבוץ קיוויתי שלאן שלא אלך, יום אחד גם שם ארגיש בבית.

חשבתי שהבית יכול להיות בכל מקום שאבחר. אבל בעיקר היה לי חשוב תמיד להיות הבן אדם הזה, היגורניק הזה. להרגיש את השייכות הנצחית ואת הגאווה הפרובינציאלית. במרוצת השנים בחו"ל, במטריקס האפשרויות האין סופי, הבנתי שלושה דברים על הקשר שלי עם המקום: אין דבר כזה יגורניק לשעבר. אין על השניצל של החדר אוכל. לא משנה היכן אהיה ולאן אתגלגל - הבית תמיד היה ותמיד יהיה למרגלות הכרמל.

ערן גורביץ פרטים: גיל 40, גרוש פלוס שלוש בנות, דני (11), דילן (7) לירי (4). חי בטורונטו מ-2008, איש עסקים.

מה גרם לך לכתוב? אתה רוצה את התשובה הקצרה או הארוכה? רק קח בחשבון שהארוכה זה פוסט בפני עצמו. הקליפ הציף אותי. התרגשתי להרגיש את הבית פתאום. הרגשתי צורך לספר לכם איך הכול נראה מנקודת המבט שלי, שזה כל כך יפה, וכל כך אחרת. פרספקטיבה שלא היתה לי כשהייתי ביגור. אחרי שנים בחוץ, אני באמת חושב שהקיבוץ, הבית, הוא סמל של גדולה אנושית. אין דברים כאלה. עוד כשהייתי ביגור הרגשתי שבורכתי, וידעתי שאני חלק ממשהו גדול וייחודי. אבל רק אחרי שנים של גלות הבנתי עד כמה.

עית להכיר: מריס קוטליאר

אישי בקיצור

תחביב ותחומי עניין - לצעוד ולרוץ, לפגוש חברות ולקרוא הרבה ספרים. **אירוע מעצב** - שנת ההתנדבות שלי עם ניצולי השואה בכית האבות בחיפה. **פרט בחיי שאני גאה בו** - אני גאה שאני ואהוד הצלחנו לשמור על הקשר בינינו לאורך תקופה ארוכה, שבה חיינו בין 4 מדינות שונות לאורך כל כך הרבה שנים.

יזר בקיצור

מסורת - חג השבועות בקיבוץ. **פינה ביגור** - הנוף מ"המחצבה".

צעירים ומבוגרים, תינוקות וילדים. כשאתה הולך בקיבוץ, אתה תמיד מוקף בטבע ובביטחון ולאן שאתה מסתכל יש נוף יפיפה! אני תמיד שמחה לקחת חלק בפרויקטים קהילתיים, ואני מקווה שאוכל לתרום מיכולותיי. יצא לי כבר לעזור למספר חברי קיבוץ עם בירוקרטיה מול הממשלה וחברות גרמניות בכל מיני תחומים. לא פעם יצא לי לתרגם לעברית מכתבים משפחתיים, שנכתבו לפני עשרות שנים (למרות שלא תמיד ניתן להבין מה כתוב).

עית להכיר: הילה גפן

הילה גפן: בת 33, נשואה לגיא, אמא לרותם בת 5 חודשים, צ'אק (כלב) וכפרה (חתול).

עובדת כגנת לחינוך מיוחד במעון שיקומי הממוקם בקיבוץ אושה. נולדתי וגדלתי במושב השיתופי רגבה. אחרי התיכון עשיתי שנת שירות בעמותת "אתגרים". בצבא שירתי כמש"קית ת"ש. אחרי השירות עבדתי כמדריכת טיפוס קירות ב"קיר יואב". בגיל 21 יצאתי לטיול של 9 חודשים בדרום אמריקה.

למדתי תואר ראשון, בחינוך מיוחד ושילוב אומנויות במכללת תל חי. כשנתיים לאחר התואר השלמתי תעודת הוראה לגיל הרך בחינוך מיוחד במכללת סמינר הקיבוצים.

עם המעבר ליגור רציתי ליצור קשרים בקהילה, דבר אשר התאפשר בקלות רבה, כאשר רותם נולדה וביליתי ימים במרכז לאימהות "לי ולך". הבחירה ביגור הייתה קלה. צבי, אבא של גיא, חי ביגור והיה לנו חשוב להישאר קרובים, בנוסף היו חשובים לנו חיי קהילה, מרחבים פתוחים, טבע מדהים ואווירה רגועה לחיי המשפחה שלנו. הייתי שמחה לעזור בהקמה של גינה קהילתית בקיבוץ. לדעתי, גינה קהילתית יכולה לתרום לחינוך, לקשרים.

בנוסף להיותי גנת, אני גם יוצרת מוביילים ובובות לתינוקות בעבודת יד.

יזר בקיצור

מושג "יגורי" - העיגול, כולנו ומרכזית, הסכר!
מקום אהוב עלי ביגור - "שביל הפרדס"

גדלנו על הסיפורים של אבא

שיחה עם ענת אזנקוט ואחיה מויש (משה) אוסטרובסקי על התנדבות ועל עזרה לפליטים מאוקראינה בצל הסיפור המשפחתי רוחלה סגל

כדי לטפל ביהודים, אבל ראו את כולם, יהודים ולא יהודים. "מה שלא מפרסמים בחדשות, שהפליטים מאוקראינה הם טרף קל לחבורות של שודדים ובריונים, שהקימו מחסומים ומתחסים, ולא צריך הרבה דמיון, כדי להבין מה היה גורל האנשים והנשים שנפלו בידיהם", הם אומרים. ניכר על פניהם הזעזוע מהרוע והציניות הזו, שהם במקרים רבים, חלק בלתי נפרד ממלחמות. רון בן ישי, ששב לישראל לאחר שסיקר את הימים הראשונים של המלחמה, נשאל ע"י אחד המראיינים איזו תובנה הוא לוקח מהמלחמה הזאת? הוא ענה: "רק לא להיות פליט, רק לא להיות פליט". וענת אומרת: "חשבתי על עצמי, על משפחתי, איך הייתי מרגישה לו הייתי במקומם. איך הייתי מסתדרת עם הפחדים והדאגות לאוכל, למקום לישון. זה מצב ממש מפחיד, וזה מה שדרבן אותי להתנדב. לזכור אבל גם להושיט יד ולחבק".

ענת ומוישה החליטו להתנדב מיוזמתם האישית. ענת נענתה למודעה שפירסמה עטר שלם ומויש דרך חברים במשרד החוץ. יחד פעלו למימוש ההחלטה הזו. כמו שאומר מויש "אם רוצים מאוד אפשר למצוא את הדרך לבצע". עוד מספרת ענת, כי לאחר שמסרה את פרטיה למארגנים העוסקים בגיוס מתנדבים "למחרת התקשרו וביקשו שאגיע לנתב"ג בעוד עשרים וארבע שעות. לא רציתי לצאת לבד והזעקתי את אחי, שמיד נענה לבקשתי. שבוע לאחר מכן הם המריאו יחד לשליחות בת חמישה ימים. "בזמן שהתכוננו לטיסה והכנו את ילדינו לפרידה, התחלנו לאסוף צעצועים וספרים. הילדים שלנו העמיסו עלינו כמה שרצוי". על הנחיתה הם אומרים: "עד לרגע האחרון לא ידענו היכן ננחת, בסופו של דבר נחתנו בבוקרשט". לשאלה מדוע שם, הם עונים:

"זה גם הסיפור שלנו", אומרים ענת ומוישה אוסטרובסקי. "גדלנו על הסיפורים של אבא, שהאוקראינים רדפו את משפחתו והם נאלצו לברוח בלי מזוודות", ומוישה מוסיף: "כשרצינו לחזור לביקור שורשים עם אבא ואמא, שהייתה עדיין איתנו, הוא סירב בכל תוקף לחזור לאוקראינה. זיכרונות הבריחה הטראומטיים מימי ילדותו, ליוו אותו עד יומו האחרון. יחד עם זה, ראיתי את התמונות באמצעי התקשורת ואמרת לי עצמי, שחייבים למצוא דרך להגיש עזרה. דווקא מתוך ההבנה מה פירוש להיות פליט חיפשתי דרך להתנדב לכל מקום שאפשר".

ענת: "כשמעתי שפרצה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה, הבטן התהפכה לי. לא האמנתי, כי בעידן כזה יכולה לפרוץ מלחמה כזאת בין שני עמים קרובים המדברים באותה שפה, כמעט מלחמת אחים. מצד שני, ראיתי את שיירות הפליטים ואת האימהות עם הילדים הקטנים, הסבים והסבתות ונקרע לי הלב. אני אמא והתמונות האלה נגעו אצלי עמוק בלבי", היא מוסיפה, "חשבתי איך אני יכולה לעזור".

סיפור הבריחה של משפחת אוסטרובסקי בתקופת השואה מלווה את השיחה שלנו לכל אורכה. לא מתוך שנאה וכעס, יותר מההבנה ומההשוואה לסיפור של אביהם ומשפחתו, שהיו פליטים בעצמם. אבא סיפר להם על התלאות, ההשפלות שהם עברו. על ההרגשה שביום אחד מתהפך כל עולמך, וממצב של חיי שגרה שקטים וקבועים אתה נהפך לפליט נע ונד, שנתון כל הזמן לחסדי המזל. הוא תיאר להם את הפחד והחשש מפגישות עם פורעים ושודדים, את חוסר החמלה והשנאה האיומה, שהיו חלק בלתי נפרד מחייהם באותן שנים. כל זה חידד להם את ההבנה הזאת, כשנחתו ברומניה,

אנשים רבים פנו אלינו ושאלו כיצד ניתן להתגייס לתרום משהו לטובת הפליטים. בזמן הקצר שהיינו שם ראינו שיש דרכים רבות לעשות זאת גם בארץ. ישנן דרכים רגילות דרך אגודות תמיכה של מתנדבים, ויש אפשרות במעשים קטנים וטובים המביעים סולידריות. לפעמים מילה טובה, חיוך ואפילו חיבוק, כל אלה יכולים לשנות את הרגשתם האישית של המבוגרים והילדים שברחו מאימת המלחמה.

לקראת החג רוצים לאחל לכל בית יגור חג חירות שמח ושקט ושנהיה תמיד בצד הנותן.

ענת איזנקוט ומוישלה אוסטרובסקי

ילדים בפתח המועדון. זה היה בשבילם משהו משחרר, משהו שאיפשר להם להמשיך קצת את ילדותם ונעוריהם הכמעט אבודים גם כשהתחיים רועמים והבית הפרטי שלהם נמחק מעל פני האדמה. ביום השלישי הבנו שגם נשים צריכות משהו שישכיח מהם במקצת את הלחץ מהמצב שנקלעו אליו. אז עלה הרעיון ללמד עברית. בעזרת מתנדבת נוספת שהגיעה איתנו, התארגנו והקמנו מערך שיעורים בעברית. לימדנו אי-ב', מילים ומשפטים בסיסיים והן ממש התלהבו. בהמשך גם הילדים ביקשו והצטרפו ללמידה.

איך אתם מסכמים את השליחות הזו?

"זו הייתה עבודה מרתקת. חוינו בה חוויות המציפות המון רגשות ואין זמן לעכל אותן. לראות את אלפי האנשים חסרי הבית, זה דבר שמכמיר את הלב. אחד הדברים שהיו לנו קשים במיוחד היה לעשות את המיון בין יהודים ולא יהודים. היו פעמים שפשוט העלמנו עין", הם אומרים ומוסיפים, "להבדיל הרבה הבדלות, זה הזכיר תמונות מהמלחמה ההיא, ויסלחו לנו אנשים רבים על ההשוואה שמיד מצטיירת. מאידך, אנחנו רוצים קליטה של עולים, ועבודת הסוכנות היהודית היא עבודת קודש. הקונסול הישראלי ברומניה היה בשטח כל הזמן ודאג להקל על הפליטים כמה שרק יכול היה. "אני חושב", אומר מויש וענת מסכימה איתו, "שעצם היותנו אח ואחות וגם חברים טובים, מאוד עזר לנו להכיל את המראות והסיפורים שראינו שם".

לא אמרתם איך בני הזוג שלכם הרגישו כשנסעתם?

ענת: "ירן נתן לי את ברכת הדרך. הוא עודד ותמך בי מהרגע שהרעיון עלה. כל הכבוד לו! נשאר עם ארבעה ילדים ועוד לפני פורים, לא פשוט. גם לילדים היה קשה להיפרד לכמה ימים, אבל הבינו שאמא הולכת לעזור לאנשים ולילדים שחיים במלחמה וזקוקים לעזרתה".

מויש: "שרהליה אמרה לי: אתה יכול לנסוע, אני כבר אסתדר!"

חמשת הימים של ההתנדבות חלפו במהירות. את הרוסית שקצת החלידה בפיהם הם תרגלו ושיפרו במהירות. כשנודע במחנה שהם עומדים לטוס חזרה לישראל, הם נתבקשו להאריך את שהותם, אבל הבקשה באה באיחור. ממש לפני הטיסה ארצה.

ענת: "היה לי מאוד קשה להיפרד מהאימהות ומהילדים, שחזרו ושאלו מי ימשיך אחריכם את הפעילות המבורכת הזו במועדון? אמרו לנו שהמחליפים שלנו בדרך.. אבל האמת, שבוע לאחר שובנו הסתבר שאף אחד לא הגיע".

"הפולנים כבר לא השתלטו על זרם הפליטים שהגיעו מאזורי הקרבות, והתחילו להפנות אותם למדינות נוספות כמו רומניה, צ'כיה ועוד ארצות שהסכימו לקלוט אותם". כשהגיעו למחנה הקליטה, סופחו מיד לעבוד בסוכנות היהודית, שתפקידה, כידוע, הוא לקלוט את היהודים ולהביאם לארץ (אבל גם המשיכו לייצג את התנועה הקיבוצית ותנועת "הבונים דרור" שדרכם התנדבו). על אופי העבודה במחנה הפליטים הם אומרים: "עבודתנו שם הייתה אינטיסיבית מאוד, 24\7 שעות. ממש איבדנו שם את תחושת הזמן. אין לך רגע פנוי לעצמך."

מה היה סדר היום שלכם כמתנדבים, במחנה הקליטה הזמני?

עבדנו ברישום ובקליטת היהודים. הבאנו לשגרירות האוקראינית אנשים שאיבדו את התעודות שלהם בתוך הכאוס של המלחמה. עזרנו לצוותים הרפואיים מרומניה ומישראל (נציגים של המדינה שם, היו צוות רפואי מבי"ח בלינסון), תרגמנו מסמכים ותיווכנו בין דוברי רוסית לאנגלית. דאגנו להביא תרופות ובדיקות קורונה, וגולת הכותרת של עבודתנו הייתה פתיחת מרכזי תעסוקה לילדים במועדון. זו הייתה היוזמה שלנו. הידיעה על המועדון עברה במהירות וההיענות הייתה מדהימה. "אני חושבת", אומרת ענת, "שזה היה הדבר הכי מדהים שקרה לנו שם. כשבאנו ראינו שהילדים כבר מטפסים על הקירות בגלל חוסר התעסוקה וגם המבוגרים היו במצב רוח ירוד בגלל המלחמה וחוסר הודאות של המצב בכלל. היו שם נשים שהיו עסוקות כל היום בלי רגע מנוחה. אימהות עם תינוקות וילדים קטנים וגדולים, ילדים שהיו תלויים עליהן ובהן. פתחנו מועדון לילדים בכל הגילים (עד גיל 17) ובית ספר ללימוד עברית למבוגרים וילדים, מתוך תקווה שזה יפחית במשהו את העומס הרגשי והפיזי על כל הפליטים, וההיענות, כאמור, הייתה עצומה"

מה היה שם במועדון?

כשבאנו לשם היו רק כשלוש מאות יהודים. הם היו הראשונים ובעקבותיהם המשיכו להגיע עוד ועוד אנשים שברחו מהתופת. לא רק יהודים. המועדון היה פתוח בפני כולם. אספנו והבאנו כמויות אדירות של ספרים בשפות שונות (רוסית, עברית, רומנית, אוקראינית ועוד) משחקים, דפי צביעה, כל מה שיכולנו לגייס לטובת המועדון. כבר משעות הבוקר חיכו לנו

מלאכי הניקיון

על מי שמנקים את יגור כל השנה, וגם לכבוד החג.

יעקב לויטן וחביבה קול מנקים פעמיים בשבוע את סביבות כביש עוקף יגור. יעקב התחיל בנקיונות כשיצא לפנסיה, לפני קרוב ל-5 שנים. יעקב טוען שהקורונה הוסיפה כמויות גדולות של פזורת מסכות, שקיות נילון ובקבוקים. אנשים מורידים וזורקים. השנה הצטרפה אליו חביבה קול לשני סיורי ניקיון בשבוע. הולכים עם שקיות, ממלאים וזורקים. השקיות על חשבונם. חברים מפרגנים, אבל לא עומדים בתור להצטרף.

אריה שני מנקה יום יום לאורך שביל ההר עד "הספייס", את חניון שביל ישראל ושירותי המטיילים.

מתי התחלת את פעילותך בניקיון? עם סיום הקמת חניון שביל ישראל ושירותי המטיילים (ראוי לשבח את מועצה אזורית זבולון על היוזמה בימי כהונתו של דובלה ישרון כראש המועצה). שאלתי מי ידאג לתחזוקת האתר מאחר שלא קיבלתי תשובה התנדבתי למשימה.

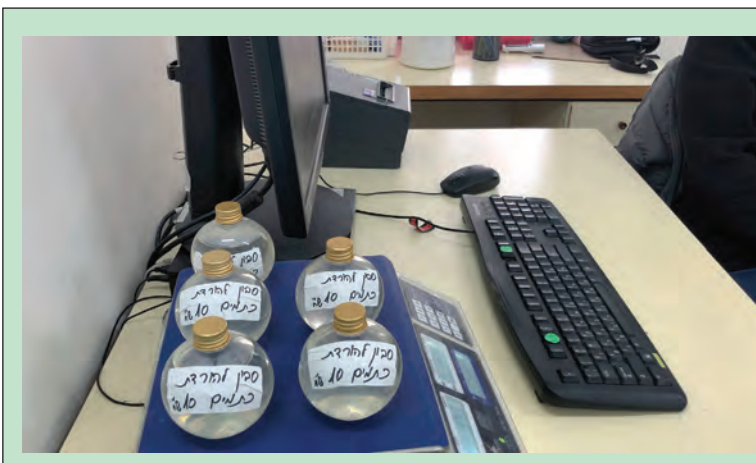
למה דווקא התנדבת לתחזוקת האתר הזה? יש לי יחס חם להולכים בשביל ישראל לאחר שאני הלכתי לאורך שביל ישראל ברצף ויודע להעריך את תרומתם של אתרים כאלה.

מה הם מפגעי הלכוד העיקריים? לאורך שביל ההר עד לספייס המפגע העיקרי הוא המפיות הלחות הנזרקות לאחר שימוש לצידי הדרך. בחניון המטיילים - כלים חד פעמיים.

מה היית מבקש מקהל ההולכים לאורך השביל ומשתמשי חניון המטיילים? בקשה פשוטה, שלא להשליך לכלוך לאורך השביל ולהעזר במיכלי האשפה ליד חניון המטיילים.

חנן מלכין מנקה מדי בוקר את משטחי פחי האשפה והמיחזור ברחבי המשק, על פי בקשת מנהל ענף הנוי. יש מסלול שבועי קבוע, מגיע פעם אחת לכל מקום. שמח לתרום ולעשות לניקיון יגור ויופיה (טובילה מזרחי חולפת על פנינו בקלנועית, "מגיע לו צליש!", גם לך טובילה!).

עמליה שפירא: קטונתי לעומת כל האחרים. אני רק מרימה בדרך דברים ומסירה מכשולים מהשביל, וקצת מנקה סביב שולחן הישיבה ליד הכלבו, כי לא נעים לי להעיר.

לא ללקוחות המכבסה בלבד: סבון להסרת כתמים

יפתח גרודמן: לאורך תקופה פנו אלי חברים לקבל את הסבון המיוחד הזה, הידוע בתכונותיו בהורדת כתמים מבגדים. החלטתנו לתת אפשרות למי שרוצה לקנות אותו. זה סבון מרוכז מסוג Avcopal, העוזר להיפטר מכתמים. צריך למרוח אותו על הכתם ולחכות כמה שעות, עד יום, ואז לכבס כרגיל.

יגורים קדימה ולורים

במסגרת אירועי מאה שנים ליגור, התקיים בשבת 2.4.22 משחק ניווט קהילתי "רצים ל-100".

כפעילות "חימום" פורסמו, במשך חמישה שבועות לפני כן, עשר חידות. כל חידה התמקדה באירוע משמעותי שחל בעשור בתולדות יגור. מטרת משחק החידות והניווט הייתה לחבר את החברים והילדים לנושאים ומקומות הקשורים בעבר ובהווה של יגור בת מאה השנים. המשחק היה מיועד לכל הגילאים, ואף נתן עדיפות לשילוב ידע של צעירים ומבוגרים.

בתכנון המשחק נעזרנו בחברת "ניווטים", המפיקה משחקי ניווט. ביחד בנינו מסלול שלקח את המשתתפים לחוויה של חקירה ולמידה, אתגר וגיילוי, והכי חשוב - הנאה ושמחה.

אל נקודת ההזנקה נהרו ובאו 42 קבוצות, משפחות מסב ועד נכד, וגם ילדים שבחרו ללכת באופן עצמאי עם חבריהם. כולם ברוח ספורטיבית ובמוטיבציה גבוהה, הצטיידו במפות ועברו 12 תחנות, שהוצבו באתרים מגוונים ברחבי יגור. בכל תחנה חיכה להם חבר/ה שנתן להם משימה. בסיום המסלול הגיעו הקבוצות למרכז המבקרים ושם התכבדו במאכלים יגוריים מסורתיים (פשטידת גבינה, גוזר חי). לכל המשתתפים חיכה שי צנוע על גדר גן אביבים (שקית זרעים באדיבות משתלות יגור). הילדים הוזמנו לפעול בפנינת יצירה בקישוט קופסת פח מהודרת (באדיבות לגין). את האירוע חתמה שירה נלהבת של "יגורים" מפי היגורים הוותיקים.

תודותינו:

לכל המשתתפים, פותרי החידות והרצים אל המטמון.

לנטע חכמוביץ' על הסיוע בארכיון

למיכל מלכין ושירה קיגל בקו מעוצב

ליהלי איילון בפרסום ברשת

לנבו ולצוות המטבח על המטעמים של פעם

לאייל אמזלג על העזרה מטעם לגין

למוטי ברשח על העזרה מטעם המשתלה

לצלמים בשטח - **יוליה איריס, רוחלה סגל, מיכל מלכין ויצחק בוצר**

ליעקב זך על ההגברה

לעינב שגיב על הפעלת פינת היצירה

לענת עוגן על פתיחת מרכז המבקרים

למפעילי התחנות: **רוחלה חרמוני, שרהליה בירמון, ספי בארי, אריה שני, גילי וינקלר, ארנה זוארץ, עפרה טר, ערן גורן, חביבה ואביהו קול, רמי זלינגר, עפרי שרון, יעל סטר רשף, יפתח שחר.**

ותודה מיוחדת **לתמר שמניפה** את הדגל שוב ושוב, ברוח ערכית וברוח גבית.

צוות משחק המאה - **מיכל, גלית ואוקה**

תגובות ב"חצר יגור"

תמר קלוג: תודה לשלושת התותחיות מיכל ישורון, אוקה בניסטי וגלית חגי והעזר הטכנולוגי מולם **יהלי איילון!!!**

תודה לכל מי ששם את ידו לטובת המרוץ. הייתם חדורי גאווה יחידה. חברים יקרים, באמת כיף להיות בשבילכם!!!

ראינו 3 שעות של שילוב דורות מפעים ומרגש. מי שלא שמע את שירת "יגורים קדימה יגורים" בטקס, לא חווה גאווה יחידה לזהות... וזה אומר הכול.

רישמו ביומנים: **יום שישי 20.5, משעה 16:30 חוזרים לעיגול בפעם החמישית (מעשור 50) - יום הילד מקטן ועד גדול.**

פירגנו ברשת

רחלי ארגוב: תודה רבה לצוות, שעבד ועשה לנו יום ניווט מרגש על זכרונות של פעם ועוד. היינו שלושה דורות, הנכדים התרגשו כמוני כמעט, שמעו את הסיפורים. מרגש להיזכר במגרש הכדורסל ששם שיחקתי בהפועל יגור.

אור כרמי: תודה לכל העוסקים במלאכה, בחשיבה, בהתאמה הרב דורית, במציאת האתגר, העלאת העניין, מציאת התוכן, איוש התחנות, סבר הפנים, עזרות למתקשים, הדרכה ועזרה לשואלים, על היצירתיות והמטעמים המשובחים. הייתה פעילות נפלאה ומופלאה, נהננו מאוד.

נועם זיידל: תודה לכל צוות ההפקה היה יום נהדר.

עינב רוזיאן: מקסים הקליפ... היום שהיה... הכול.

ועוד ועוד לייקים ב"חצר".

**שכונת
הבלוקונים**

בית אחווה

צומת הסילו

הגשרון התורכי

**גלגולו של מקום
בניין ברית פיקוח**

בית הקברות הישן

לגין

בית אברך

ואדי יגור

העיגול

מעבדת המחשבים של חורחה

מתנה לפסח!

"בתופים ובמחולות" - גן מוסיקלי כמחווה ליהודה שרת - בגשרון התורכי. בקשרינו עם המועצה לשימור אתרים, הגיע 'קול קורא' לפרויקט "הזנק באתרי מורשת". ההגדרות היו מאוד ממוקדות. סביב ארוע/ אישיות, שהשפיעו על החברה הישראלית בשנים הראשונות של המדינה.

אחרי חיפושים להגיע למטרה שתשרת את ביצוע גן מוסיקלי בגשרון התורכי... עלה הרעיון של כלי ההקשה המוסיקליים בהגדת פסח הקיבוצית, והקטע "בתופים ובמחולות" ביצירתו המתחדשת של יהודה שרת, שיצר והתנסה עם חברי וילדי יגור ביצירת ההגדה הקיבוצית.

התקבל אישור מאנשי הקשר במועצה לשימור, כי אכן זה רעיון טוב, שיש לו סיכוי רב להתקבל 'בקול קורא' ע"י חברי הוועדה במשרד התרבות.

מחכים. שבוע ועוד שבוע של מתח... ועוד שבוע שבועיים... והנה, אכן הגיע האישור. מסתבר שחברי הוועדה אכן שמעו על היצירה

ועל יהודה שרת. קיבלנו 45,000 ש"ח ויגור השתתפה גם כן עם 16,000 ש"ח באישור תכנית השקעות ל-2022.

הגשם קצת איחר את ההתקנה שהיתה אמורה להסתיים בסוף מרץ (אבל קיבלנו אישור לשהות...) והנה הגן פתוח להנאה, התנסות ושלולת צלילים יפהפיה.

אלה כלי נגינה אקולוגיים מבית היוצר של 'אקו מיוזיק' - גיל בוהדנה מקיבוץ יסעור - אדריכל נוף ויוצר - מופיע בכלי נגינה ממוחזרים (פעם פעם אף הזמנתיו להופיע ביגור כשהייתי רכזת תרבות...). היה לנו חשוב שהכלים ישתלבו בצבעים הטבעיים של נוי הגשרון, ושהצלילים לא יהיו חזקים מדי, כדי לא להטריד את מנוחת הדיירים השכנים. הכלים עומדים בתנאי חוץ, עברו אישור של מהנדס בטיחות ונגישים להנאתכם. השלט, יתלה בקרוב.

בשם הצוות: מיכאל דור, גבי קרדוש, ענת עוגן, תיירות מורשת "מסלול יגור"

100
יגור

ניווט קהילתי
יגור

דפי יגור - קיבוץ יגור, מיקוד: 30065, טל: 04-9848207

עריכה: גדי רביב / עריכה גרפית: "קו מסלול" - קיבוץ יגור, טל: 04-9848828

E. Mail: yoman@yagur.com